

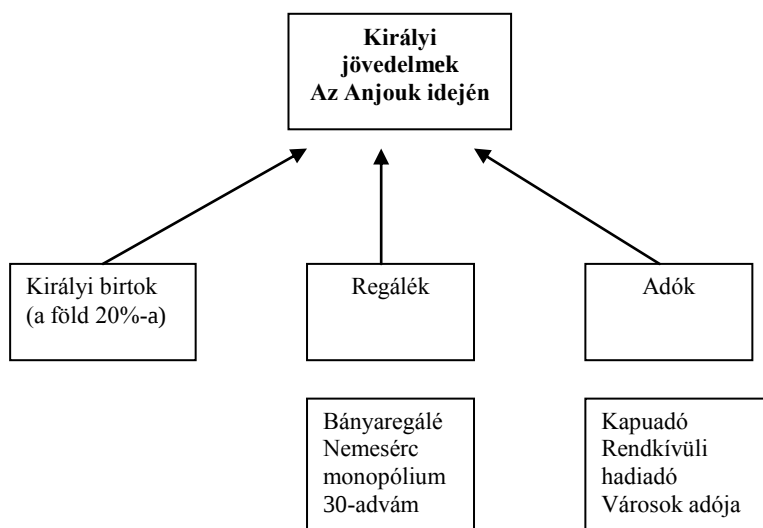
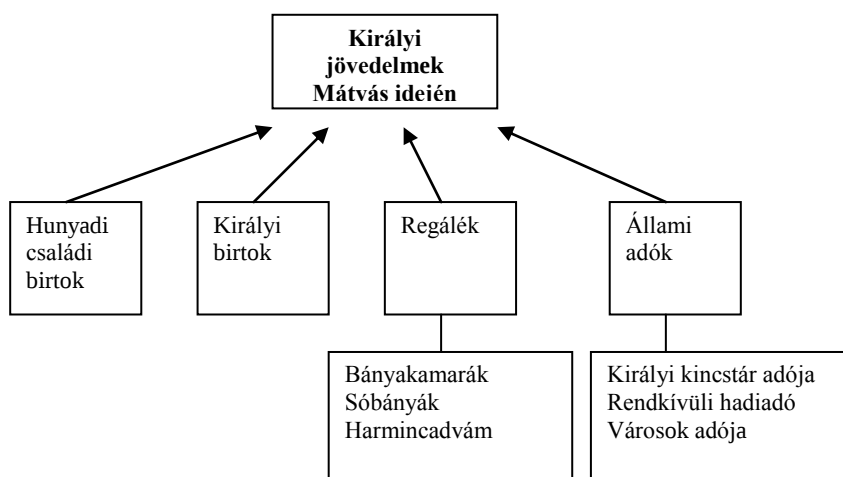

Studium Generale
Történelem III/3. levél,
Magyarország első fél évezrede
Összeállította: Bugovics Adrienn

Esszékérdések

1. **Az ábra és a források segítségével hasonlítsd össze Károly Róbert és Hunyadi Mátyás gazdaságpolitikáját! Mire használták fel a befolyt összegeket? (7 pont)**

2. **Hasonlítsd össze I. László és Könyves Kálmán törvényeit! Mennyiben járultak hozzá a feudalizmus megszilárdulásához és a kereszténység elterjedéséhez? (16 pont)**

I. László király törvényei:

- „Az egyházak látogatásának elmulasztásáról vásár- és ünnepnapokon: Ha valaki vasárnapokon vagy a nagyobb ünnepeken nem megy az ő kerületének egyházába, verésekkel javítsák meg. Ha pedig a falvak oly távol vannak, hogy a falusiak az ő kerületük egyházába nem tudnak elmenni, közülük mindnyájuk nevében legalább egy

menjen el botra támaszkodva az egyházba, és három kenyeret és egy gyertyát vigyen az oltárra.

- A pogány szokásokról: Akik pogány szokás szerint kutak mellett áldoznak, vagy fákhoz, forrásokhoz és kövekhez ajándékokat visznek, bűnükért egy ökörrel fizessenek.
- Azokról, akik a tizedet megtagadják: A püspök szedjen tizedet mindenből, de a következő módon: a püspök poroszlója kérdezze meg a termés vagy állatok tulajdonosát, hogy mennyije van. Ha hisz szavainak, vegyen aszerint, ahogy azt mondta, ha pedig nem hisz, eskesse meg őt, és azután vegyen. A terményt pedig keverten ne fogadja el, csak különválasztva. A tizedet pedig az Úr születésének ünnepéig teljes egészében szedjék le.
- A vassal vagy vízzel való istenítéletek tanúiról: Valahányszor akár vízzel, akár vassal istenítélet történik, legyen jelen három alkalmas, esküt tett tanú, akik egyrészt az ártatlannak ártatlanságát, másrészt ellenkező esetben a bűnösnek bűnös voltát igazolják. A pap (tüzes) vas (próba) esetén két penzát és víz (-próba) esetén egy penzát kapjon.
- A bíró ítéletéről rabszolgával vagy szabadval szemben: Ha a bíró a rabszolga orrát nem vágja le, vagy a szabadot nem akasztja fel, vesszen el mindene, fiain vagy lányain kívül, s magát a bírót adják el. Ha pedig ártatlant akaszt fel, száztíz penzát fizessen, és a felakasztott személy minden vagyonát adja vissza.
- Az emberölésről: Ha valaki kardját kirántva, embert öl, királyi ítélet végett vessék börtönbe, és minden vagyonát osszák három részre, tudniillik szöleit, földjeit, szolgálonépét és rabszolgáit, s ebből két részt adjanak a megölt rokonainak, a harmadikat pedig a gyilkos gyermekeinek és feleségének. Ha pedig vagyona kisebb értékű, mint száztíz penza, szabadságát is veszítse el.

Könyves Kálmán törvényei:

- Ha ispánnál vagy bárki másnál gyilkost találnak, az illetet a püspök követe kérje ki vezeklésre, s ha az illető (ispán vagy más) (a gyilkost) vonakodnék kiadni, ugyanazon büntetéssel sújtsák, mint a gyilkost.
- Elhatároztuk, hogy az apagyilkosságokat és másokat, melyeket ezekhez hasonlóknak nyilvánítottunk, a püspökök elbírálására kell bízni, akik az efféléket a bűnök és a személyeink milyenségének megfelelően, a kánonok rendelkezése szerint ítélik meg, ahogy jónak látják.
- Az egyszerű gyilkosságokat pedig az esperes és a világi bíró együtt ítélik meg, s a kilencedet és tizedet egymás között osszák meg.
- Bizonyítási eljárás tolvajlás esetén
- Ha az elfogott tolvajra a lopást rábizonyítani nem lehet, engedjék meg neki az istenítéletet.
- Ha ennek folyamán ártatlannak bizonyul, elfogója vagyonából vegyenek el annyit, amennyi vagyona van annak, akit ő tolvajnak mondott, de ne vakítsák meg.
- Ha a tolvaj az istenítélet folytán bűnösnek találtatik, vakítsák meg.
- A lopással gyanúsítottak esetében követendő eljárásról
- Ha valaki pusztán gyanú alapján fog tolvajt, (az elfogott személyt) mint tényleges tolvajt vizsgálják meg a bíróságon.
- A templomba menekült tolvajról
- Ha valaki, akit lopással vádoltak, a templomba menekül, úgy ítéltük, hogy őt csupán ezért ne tekintsék valóban tolvajnak, hanem a bíró, annak az egyháznak a papjával együtt, kérdezze meg, vajon bűnös-e vagy sem.
- És ha ő magát vétkesnek vallja – azért, mivel az egyházba menekült, szemeinek megvakításától vagy más tagjainak megcsonkításától meneküljön meg.
- A boszorkányokról pedig, mivel ilyenek nincsenek, semmiféle vizsgálatot ne tartsanak.”

Látogasd a töri szekció honlapját, melyen hasznos dolgokat találsz, képeket és jellemzéseket a tanárokról, illetve a leveleket is letöltheted.